

Arvamus platvormitöö seaduse eelnõu kohta

Edastasite meile arvamuse avaldamiseks platvormitöö seaduse eelnõu. Alustuseks märgime, et eelnõu kohaldumisaala on väga ambitsioonikas ning eeldab Tööinspektsioonilt järelevalveasutusena kohanemist ning täiendavat ressursi. Näiteks ei tegele Tööinspektsioon senini juriidiliste isikute õiguste kaitsega teenuse osutamisel või tavapärase juriidiliste isikute loodud või palgatud esindajate õiguste kaitsega. Samuti eeldab eelnõu Tööinspektsioonilt märkimisväärset piiriülest tegevust, kuna tagada tuleb kehtestatavate reeglite täitmine kõigi maailma platvormide poolt sõltumata nende registreeritud või reaalsest asukohast. Senised praktilised probleemid Eestisse lähetatud töötajate töötingimuste seaduse rakendamisel on näidanud, kui keeruline on piiriülene järelevalve tegevus välismaiste tööandjate puhul, kellel puudub Eestiga igasugune muu seos peale mõnede siin asuvate töötajate. Selliste juhtumite korral on ühe kaebuse või vihje uurimine võrreldes siseriiklike olukordadega palju pikem, kulukam ning tihti juriidiliste piirangute tõttu selge lõputa. Eelnevast tulenevalt oleme seisukohal, et eelnõu seletuskirjas on alahinnatud Tööinspektsioonile langevate kohustuste keerulisust ja nendega toimetulemiseks vajalikku täiendavat ressursi.

Järgnevalt teeme ettepanekud parema tasakaalu leidmiseks eelnõu eesmärkide ja Tööinspektsiooni võimaluste vahel:

- **Täiendada § 2** viisil, et seadus kohalduks ainult platvormidele, mille puhul tehakse oluline osa tööst Eestis. Lisaks tuleks **muuta § 3 lg 2** viisil, et platvormitöö ei oleks juhuslikku laadi tegevus. Alternatiivselt võib kasutada ka § 14 lg 3 sõnastust, mis kitsendab teatud õigused ainult korrapäraselt platvormitööd tegevatele isikutele. Seletuskirjas on seejärel võimalik viidata näiteks platvormi platvormitöö tegijate minimaalsele arvule Eestis ja Eestis tehtava töö kuisele minimaalsele mahule. Muudatuse eesmärk on piirata järelevalvet platvormide üle, millel on Eestiga minimaalne või sisuliselt olematu seos. Samuti platvormitöö üle, mille puhul isik ainult proovib uut platvormi ja tema kogu panus jääb minutite kuni mõne tunni pikkuseks. Sellise järelevalve tegemine on ebamõistlikult kulukas ning kaebus nõuete rikkumise kohta võib olla esitatud muudel eesmärkidel, näiteks konkurendi poolt ärilistel kaalutlustel;
- **Muuta § 3 lg 1** ja sama lõike punkti 3 viisil, et tuleks selgelt välja, et teenuse sisuks on tasu eest töö vahendamine ja korraldamine, mitte tasu eest tehtava töö korraldamine. Eelnõu praegune sõnastus eelkõige viidatud punktis 3 tekitab eelduslikult ebavajalikke vaidlusi ettevõtete sisemiste automatiseeritud töö jaotamise süsteemide ja platvormitöö eristamise vahel;
- **Muuta § 4 lg 3 ja § 17 lg 4** viisil, et sõltumata platvormi ja vahendaja lepingust kohalduks igal juhul solidaarne vastutus ning järelevalve subjekti saaks valida vastavalt Tööinspektsioon või Andmekaitse Inspektsioon. Eelnõu praegune sõnastus annab osapooltele piiranguteta võimalused valida platvormide partneriks vahendajad, mille üle on etteteadvalt raskendatud või võimatu järelevalvet teostada, nt põhjusel, et on teada, et selle riigi ametiasutused Eesti päringutele ei vasta ja koostööd ei tee;
- **Ühtlustada § 14 lg 1 sõnastus** § 10 lg 5 ja § 14 lg 3 sõnastustega Tööinspektsiooni osas. Me ei pea vajalikuks panna platvormidele kohustusi, mida meie järelevalveasutusena võib-olla mitte kunagi ei kasuta. Oluline on, et vajalik info edastatakse Tööinspektsioonile nõudmisel koheselt. Vaja ei ole platvormide aktiivset kohustust hoida teatud info pidevalt Tööinspektsioonile kättesaadav. Platvormitöö tegijate esindajatele võib jätkuvalt hoida nimetatud info pidevalt kättesaadavana, kuna nemad saavad kasutada selleks § 15 ettenähtud suhtluskanalit, mille osaks Tööinspektsioon ei ole;
- **Eemaldada § 16 lg 4 viide** töövaidluskomisjonile. Töövaidluse lahendamise seaduse § 2 kohaselt saavad töövaidluskomisjoni pöörduda ainult platvormitöötajad. Näiteks juriidilise isikuna registreeritud platvormitöö tegijad, kelle puhul ei ole leitud alust töösuhte ümberhindamiseks, ei saa töövaidluskomisjoni pöörduda lepingu lõpetamisega seotud nõuetega;
- **Kitsendada § 17 lg 1 järelevalveulatus** ja § 21 karistussätet selliselt, et see laieneks ainult nõuete rikkumisele platvormitöötajate ja nende esindajate (ehk töötajate usaldusisik ja ametiühingute usaldusisik)

suhtes. Olukorras, kus platvormitööd tehakse juriidilise isikuna ja töösuhet ei ole tuvastatud, toimuvad viidatud rikkumised kahe juriidilise isiku vahel ning on käsitletav tavalise äritulina, mille puhul on võimalus pöörduda kohtusse, aga mitte Tööinspektatsiooni või töövaidluskomisjoni;

- **Kustutada § 19 lg 1 viide „ohule”,** kui lisatingimusele karistuse rakendamiseks. Lisatingimus muudab faktiliste asjaolude kaardistamise kaalutusotsuseks, mida on oluliselt raskem teha ning kergem vaidlustada. Juhime tähelepanu, et järgnevad paragrahvid sarnaseid lisatingimusi ette ei näe ning karistuse rakendamine sõltub rikkumise faktist, mitte rikkumise suurusest. Rikkumise suurust saab arvesse võtta trahvi suuruse määramisel;
- **Täiendada eelnõu seletuskirja punkti 6.3.1** uue lõikega kolm: Senine kogemus ELTTS rakendamisel on näidanud märkimisväärset erinevust riigisiseste ja piiriüleste kaebuste ja vihjete kontrollimisel ning menetlemisel. Iga selline juhtum võtab juba esimeses etapis rohkem aega, kuna tuleb tuvastada õige juriidiline keha, mis ei pruugi asuda Euroopa Liidus. Samal ajal on isegi liikmesriikide hulgas tööinspektatsioone, kes ei vasta päringutele ega huvitu piiriülesest abist nende endi ressursipuuduse tõttu. Paraku puuduvad Eestil ühepoolsetel võimalustel sundida välisriigi platvormi tulema Eestisse ütlusi andma või üldse väärteomenetluses sisuliselt osalema. Lõpptulemusena on oodata käesoleva eelnõu puhul palju sumbuvaid menetlusi, kuhu on panustatud samas ebaproportsionaalselt palju aega ning raha. Olukorra teeb keerulisemaks eelnõu väga lai kohaldamisala, mis võimaldab kaebusi ja vihjeid esitada mitte ainult tööõiguslikel eesmärkidel, vaid näiteks ka turule tulevate konkurentide tõrjumiseks või tavaliste teenuste eest tasumise vaidluste mõjutamiseks kohtusse pöördumisest lihtsamal ja odavamal viisil. Selliste menetluste läbiviimiseks puuduvad Tööinspektatsioonil sisemised vahendid.
- **Täiendada eelnõu seletuskirja punkti 6.3.1** viimase lausega: Tööinspektatsiooni hinnangul on loetletud täiendavate ülesannete ja väljakutsete minimaalseks ellu rakendamiseks vaja juurde palgata üks tööinspektor-analüütik ja üks tööinspektor-jurist.

Vajadusel oleme nõus täiendavalt oma arvamust selgitama ja rõhuasetusi põhjendama.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kaire Saarep

Peadirektor

Marko Talur
5194 0042, marko.talur@ti.ee

austame
erinevusi

